

آیین هندو

علی محمد پورا ابراہیم

سرناسه	پورا ابراهيم، علي محمد، ۱۳۴۷-
عنوان و نام پديدآور	آيين هندو / مولف علي محمد پورا ابراهيم.
مشخصات نشر	قم: مركز بين المللي ترجمه و نشر المصطفى (ص)، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهري	۲۴۶ ص.
شابك	978-600-4299-84-8
وضعيت فهرست نویسی	فيا
موضوع	هندوئيسم
موضوع	Hinduism
موضوع	هند - دين
موضوع	India - Religion
شناسه افزوده	جامعه المصطفى (ص) العالمية، مركز بين المللي ترجمه و نشر المصطفى (ص)
شناسه افزوده	Almustafa International UniversityAlmustafa International Translation and Publication center
رده بندي كنگره	BL۱۲۰۲
رده بندي ديويي	۲۹۴/۵
شماره كتابشناسي ملي	AV۵۲۷۰۲
اطلاعات ركورد كتابشناسي	فيا
مرجع توليد: پيژوهشگاه بين المللي المصطفى ﷺ	
اين كتاب با كاذف حمايتي منتشر شده است	
اين كتاب با دستور رياست محترم المصطفى ﷺ و مدير انتشارات در اسفند ماه ۱۴۰۰ به چاپ رسيد	
BA0448	(فرآيند ۳۰)

آيين هندو

مؤلف: علي محمد پورا ابراهيم

چاپ اول: ۱۴۰۰ ش / ۱۴۴۳ ق

ناشر: مركز بين المللي ترجمه و نشر المصطفى ﷺ

● چاپ: چاپخانه دييجيتال المصطفى ﷺ ● قيمت: ۵۶۰،۰۰۰ ريال ● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

◀ ايران، قم، خيابان معلم غربي (حجتيه)، نيش كوچه ۱۸

تلفكس: (داخلی ۱۰۵) / ۳۶۱۳۴ / ۳۷۸۳۶۱۲۵ +۹۸ ۲۵

◀ ايران، قم، بلوار محمد امين، سه راه سالاريه

تلفن: ۳۲۱۳۳۱۰۶ / ۳۷۸۳۶۱۲۵ +۹۸ ۲۵

📧 pub_almustafa

📠 pub-almustafa.ir

✉ miup@pub.miu.ac.ir

باساس از دست اندركاراني كه ما را در توليد اين اثر ياري رساندند.

● مدير انتشارات: مصطفى نوبخت ● مدير توليد: جعفر قاسمي ابهری

● ناظر فني: سيد محمد رضا جعفري ● ناظر گرافيك: مسعود مهدي ● ناظر چاپ: ايوب جمالي

همه حقوق براي ناشر محفوظ است

با توجه به هزينه ها و مشكلات عديده، هر شخص حقيقي يا حقيقي كه اقدام به چاپ،

بازنويسي، كپي، تكثير و يا هرگونه برداشت جهت تهيه كتاب و تبديل آن

به جزوه، CD، فايل PDF، اسكن، عكسبرداري و يا انتشار

در فضاي مجازي نمايد، شرعا مجاز نمي باشد و پيگيرد

قانوني خواهد داشت.

پیش‌گفتار

حوزه‌های علمیه در تلاش خود در طول تاریخ، همواره تعلیم و تربیت را جزو رسالت‌های اصیل خود قرار داده و بدین وسیله، معارف فاخر اسلام و علوم اهل بیت علیهم‌السلام را نسل به نسل تا به امروز رسانیده و در این راستا بیشترین اهتمام را به کتاب‌های آموزشی داشته‌اند.

جامعه المصطفیٰ العالمیه علیه‌السلام نیز یک نهاد آموزشی بین‌المللی است که تعلیم و تربیت فراگیران غیر ایرانی را در حوزه علوم اسلامی و انسانی بر عهده دارد و مشتاقان زیادی از ملیت‌های گوناگون در سطوح مختلف آموزشی و رشته‌های متنوع علوم اسلامی و انسانی در این نهاد تحصیل می‌کنند. دانش و بینش اسلامی طلاب غیر ایرانی - با توجه به تنوع منطقه‌ای و کشوری - تفاوت‌هایی دارد، همین امر ایجاب می‌کند که نهاد مذکور به تدوین متون نوین و متناسب با تنوع ملیتی بپردازد.

این نهاد مبارک، تدوین متون درسی متناسب با نظام آموزشی را از مأموریت‌های ویژه اداره کل تدوین متون درسی پژوهشگاه بین‌المللی المصطفیٰ علیه‌السلام قرار داده، و این اداره با اتکا به تجربه پیشین خود و دستیابی به شکوفایی جدید در تولید علم، امید دارد با عنایات الهی و توجهات حضرت ولی عصر علیه‌السلام از عهده این مأموریت برآمده و در گسترش فرهنگ و معارف اسلام ناب محمدی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وآلهم‌وسلم سهیم باشد، این اداره با

قدردانی از فعالیت‌های گذشتگان سعی دارد در اجرای مأموریت یاد شده با همکاری گروه‌های علمی جامعه المصطفی و رعایت معیارهای پیشرفته متون درسی، نیازهای آموزشی این نهاد مبارک را تأمین کند.

اثر علمی پیش‌روی نیز که تحت عنوان «درسنامه آیین هندو» به همت مؤلف گروه مؤلف محترم آقای علی محمد پور ابراهیم، برای دوره کارشناسی رشته ادیان به عنوان متن درسی تهیه و تدوین شده است، در چهارچوب اهداف جامعه المصطفی علیه السلام، مبتنی بر نیازهای بین‌المللی صورت پذیرفته است.

در اینجا ضمن ارج نهادن به تلاش‌های خالصانه مؤلف محترم، از همکاری بخش‌های مختلف جامعه المصطفی علیه السلام مکان چاپ و نشر این اثر را فراهم کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی علیه السلام

www.ketab.ir

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۵	درس اول: مباحث کلی
۱۵	الف) مطالعات ادیان: ضرورت، فایده و اهداف
۱۹	ب) فایده و اهمیت مطالعه ادیان هندی
۲۲	ج) تقسیمات ادیان
۲۲	د) شیوه کار
۲۵	درس دوم: آشنایی با ادیان جدید
۲۵	مقدمه
۲۷	تاریخ پیدایش دین
۲۹	تقسیم ادیان
۳۱	جنبش‌های نوپدید
۳۴	مهم‌ترین فرقه‌های جدید فعال در ایران
۳۴	سای بابا
۳۵	رام الله
۳۶	أشو
۳۷	اکنکار
۳۹	عرفان سرخپوستی

۴۰	پائلو کوئلیو
۴۲	شیطان پرستی
۴۳	دین عصر جدید
۴۵	درس سوم: دیرینه شناسی آیین هندو
۴۵	مقدمه
۴۶	آیین هندو (سناتنه دهرمه)
۴۹	واژه شناسی
۵۰	دوره پیش وده ای
۵۲	دوره وده ای
۵۳	دوره آیین هندوی کلاسیک
۵۴	دوره هندوی میانه و قرون وسطایی
۶۳	درس چهارم: دوران جدید
۶۳	مقدمه
۶۴	برهموسماج
۶۶	سیر اندیشه رام موهن زی
۶۶	الف) گرایش به اسلام
۶۸	ب) گرایش به مسیحیت
۶۸	ج) بازگشت به فلسفه ودانته
۷۰	آریه سماج
۷۷	ویژگی های بنیادگرایی هندو
۷۹	درس پنجم: آشنایی با متون مقدس آیین هندو
۷۹	مقدمه
۸۰	شروتی
۸۳	وده ها

۸۴	زیگ وده
۸۵	ساقه وده
۸۶	یجور وده
۸۶	آتھرو وده
۸۷	براهمنه ها
۸۸	آزنیکه ها
۸۸	اوپه نیشدها
۹۰	شمرتی ها
۹۱	حماسه ها
۹۲	پورانها
۹۳	منوسمرتی
۹۵	درس ششم: جهان شناسی و خداشناسی هندو
۹۵	مقدمه
۹۶	جهان شناسی
۹۷	آفرینش
۹۸	آفرینش در متون مقدس آیین هندو
۱۰۰	آفرینش در مکتب های فلسفی هند
۱۰۳	اندیشه خدا باوری در آیین هندو
۱۰۷	خدایان و ویژگی های آنها در وده ها
۱۰۸	طبقه بندی خدایان وده ای
۱۱۰	توضیح تعدد خدایان در آیین هندو
۱۱۴	تشلیث (تری مورتی)
۱۱۷	درس هفتم: تکلیف شناسی آیین هندو
۱۱۷	مقدمه
۱۱۸	تکلیف شناسی

۱۱۹	عبادت
۱۲۲	طهارت
۱۲۲	زیارت
۱۲۳	قربانی
۱۲۶	ریاضت
۱۳۱	درس هشتم: سمسکاره‌ها - مناسک چرخه زندگی
۱۳۲	تولد
۱۳۳	پذیرش
۱۳۵	ازدواج
۱۳۶	آیین مرده‌سوزی
۱۳۸	نظام طبقاتی هندو
۱۴۷	درس نهم: نمادشناسی آیین هندو
۱۴۷	معابد مقدس
۱۴۹	معماری معبد
۱۵۲	تبیین جهان‌شناسی از معماری معبد
۱۵۳	کوه‌ها و رودخانه‌ها
۱۵۵	گیاهان مقدس
۱۵۵	کوه‌های مقدس
۱۵۶	شهرهای مقدس
۱۵۹	درس دهم: نمادهای سه مذهب اصلی آیین هندو
۱۵۹	مقدمه
۱۶۰	نمادهای شیوه
۱۶۵	نمادهای ویشنو
۱۶۷	نمادهای شکتی
۱۶۸	جشن‌ها

دیوالی	۱۷۰
هلی	۱۷۱
جشن‌های مربوط به خدایان	۱۷۲
گنشه	۱۷۲
درس یازدهم: کارکردشناسی آیین هندو	۱۷۵
مقدمه	۱۷۵
کرمه	۱۷۹
تناسخ	۱۸۰
تناسخ در آیین هندو	۱۸۱
تناسخ و معاد	۱۸۶
مُکشه	۱۸۸
درس دوازدهم: مکتب‌های فلسفی: سانکهیہ و یوگا	۱۹۳
مقدمه	۱۹۳
ویژگی‌های مکتب‌های فلسفی هند	۱۹۵
سانکهیہ	۱۹۸
مبانی مکتب سانکهیہ	۲۰۰
یوگا	۲۰۳
تاریخچه	۲۰۴
واژه‌شناسی	۲۰۶
کاربردهای چهارگانه یوگا	۲۰۷
کاربردهای دیگر	۲۰۹
درس سیزدهم: مکتب‌های فلسفی: ادامه مکتب یوگا	۲۱۳
یوگا دژشنه (مکتب یوگای کلاسیک)	۲۱۳
یوگا و سانکهیہ	۲۱۷

۲۲۱ _____ درس چهاردهم: مکتب های فلسفی: ودانته.

۲۲۱ _____ مکتب ودانته

۲۲۵ _____ آموزه های شنکره

۲۳۳ _____ درس پانزدهم: مکتب های فلسفی: می مافسا، نیایه، ویشیشیکه و چارواکه

۲۳۳ _____ مکتب می مافسا

۲۳۷ _____ مکتب نیایه

۲۳۸ _____ -تهان شناسی

۲۳۸ _____ مکتب ویشیشیکه

۲۴۰ _____ مکتب چارواکه

۲۴۳ _____ کتابنامه